

Governança i participació a ARGELAGUER «El Consell de Poble»

1 Objectiu

Acompanyar el procés de consolidació del Consell de Poble d'Argelaguer, com a un nou òrgan de participació ciutadana al municipi.

Des de ja fa temps, Argelaguer ha destacat per ser un poble innovador, artístic i proactiu, on ciutadans i ciutadanes participen d'un teixit associatiu ric i divers. Tanmateix, en els darrers anys, Argelaguer ha experimentat també una voluntat de canvi pel que fa a les estructures de governança municipal, apostant per a formes de participació ciutadana i de co-producció de polítiques municipals.

En el darrer any, es va realitzar un procés participatiu anomenat «La Plaça que Bull», un procés exitós en el que va participar pràcticament un terç de la població argelenc. El procés però, no va finalitzar ja que, ajuntament i grup motor del mateix procés participatiu, es van animar a co-elaborar l'Annex II del Reglament de Participació ciutadana sobre «El Consell de Poble d'Argelaguer: un òrgan consultiu de participació ciutadana amb una identitat, una agenda i una estructura pròpia. Un instrument popular per facilitar els processos de democràcia participativa del municipi, promovent un espai de trobada i debat amb la finalitat de generar acord polític i social, fomentant així la cultura de participació al municipi».

Per la conformació del Consell de Poble però, calia realitzar un seguit de passes més, per les quals s'ha requerit de suport extern com: una campanya comunicativa pedagògica adreçada a la gent del poble, unes eleccions sense candidatura en les quals s'han assignat les persones representants del Consell i també, unes primeres reunions de coneixença i consolidació.

Un projecte innovador i pioner en les zones rurals de les terres gironines, que aposta per una democràcia real i radical i una participació ciutadana sostenible en el temps. El projecte ha suposat la consolidació d'un òrgan de governança municipal anomenat «Consell de Poble», un organisme legal que promou i vetlla per la participació ciutadana. Format per persones del poble i escollides pel poble, esdevé un espai d'escolta, debat i incidència política. Un organisme que té l'objectiu d'assegurar més comunicació, diàleg i repartició de poder del poble.

Escrites ja les bases per part d'un grup ciutadà i amb el suport del jutge de pau i la regidora de participació, arriba el moment de la seva consolidació. Una consolidació que no és possible sense les següents parts:

La primera, **una campanya de comunicació pedagògica i informativa** adreçada a la població en general del municipi. Una campanya impulsada i creada per veïnes i veïns del municipi i que conté: espais oberts de diàleg, presència a mitjans de comunicació locals i regionals, presència a les xarxes socials, cartells i cartes informatives i un vídeo per a circular pels grups de comunicació informals del mateix poble.

La segona, la celebració d'unes **eleccions sense candidatura**, és a dir, unes eleccions on no es presenten candidats ni candidates, sinó que les persones voten a qui creguin que els representa. Una forma innovadora que dona protagonisme a la ciència ciutadana i on tothom pot escollir i ser escollida.

La tercera, la consolidació del grup final de persones escollides, socialitzant i consensuant principis, objectius i estratègies com a primer **Consell de Poble** del municipi, i seguint l'annex II del Reglament de Participació del Consell de Poble.

Un projecte doncs, que empodera a la població i a l'administració d'Argelguer, alhora que fomenta els espais de co-producció de polítiques municipals, espais de deliberació i debat comunitari i la corresponsabilitat dels habitants en la presa de decisió municipal.

Al llarg del procés participatiu s'ha contemplat l'ús de diverses metodologies i eines altament participatives:

- Reunions amb l'ajuntament i el grup motor facilitades emprant dinàmiques de facilitació sistèmica i participatives
- Metodologies pròpies de l'educació popular i obertura d'espais de co-creació
- Assessorament i acompanyament en la realització d'una campanya de comunicació de qualitat (a nivell físic i local, mitjans de comunicació locals i regionals, cartells, entrevistes a TV, xarxes socials, canal youtube,...)
- Realització d'un vídeo per circular a través dels grups de whatsapp informals del municipi
- Realització de les eleccions sense candidatura

- Sessions d'avaluació i planificació estratègica amb el Consell de Poble.

El present projecte, ha constatat de 4 fases principals:

Fase 1: COORDINACIÓ INTERNA

Reunions de coordinació i de presa de decisió operativa i estratègica amb els diversos agents identificats: ajuntament, el grup motor del procés participatiu i l'equip tècnic i assessor extern del procés participatiu. Els objectius per a la fase 1 han estat:

- a) Assegurar el bon funcionament del procés participatiu
- b) Oferir un espai de capacitació i empoderament a veïns i veïnes perquè siguin qui liderin, organitzin i promoguin la consolidació del Consell de Poble
- c) Obrir un espai de comunicació i diàleg entre els agents implicats, per tal de prendre aquelles decisions estratègiques, logístiques i operatives necessàries.

Fase 2: COMUNICACIÓ TRANSFORMATIVA I PEDAGÒGICA

L'acompanyament en la realització per part del mateix grup motor i d'altres persones interessades, d'una campanya de comunicació transformativa, amb un clar enfocament pedagògic i informatiu sobre què és la participació ciutadana, què és el Consell de Poble d'Argelaguer, per a què pot ser útil pel municipi i com participar en la seva formació. Els objectius de la present fase han estat:

- a) Informar i comunicar adequadament a la població d'Argelaguer sobre les eleccions sense candidatura, què és el CDP i com participar-hi
- b) Capacitar i assessorar a un grup del poble perquè lideri la campanya de comunicació
- c) Promoure i encoratjar la participació de la població en el procés de consolidació del Consell de Poble

Fase 3: CELEBRACIÓ DE LES ELECCIONS SENSE CANDIDATURA

Realitzar unes primeres eleccions sense candidatura al municipi, democràtiques i transparents, per tal d'escollir a les persones membres del Consell de Poble. La fase requeria sobretot de preparació logística i estar amb simbiosi amb la fase de comunicació i pedagogia. Els objectius d'aquesta tercera fase eren:

- a) Realitzar unes eleccions sense candidatura democràtiques i transparents
- b) Promoure el màxim de participació possible en aquestes eleccions
- c) Identificar les persones representants del consell de poble finals, vetllant per a la representativitat i diversitat de les integrants.

Fase 4: Consolidació del Consell de Poble

Acompanyar a l'ajuntament i al Consell de Poble a funcionar de manera autònoma i estratègica, seguint les pautes co-creades i potenciant una participació ciutadana sostenible i una estructura de governança municipal més permeable al municipi. Els objectius per a aquesta fase eren:

- a) Acompanyar al Consell de Poble en la seva consolidació, identificant objectius comuns, estratègies i possibles reptes.
- b) Acompanyar a l'ajuntament durant el procés, donant-li suport i responent dubtes i reptes

c) Fer una avaluació conjunta amb el Consell de Poble, l'equip comunicador, l'ajuntament i les persones que han participat per tal d'avaluar el sí del procés participatiu.

4 Recursos *Amb quins recursos ho hem fet?*

L'Ajuntament d'Argelaguer va contractar a Resilience.Earth, professionals experimentats de La Garrotxa, per acompanyar el procés de consolidació del Consell de Poble durant l'any 2019.

Resilience.Earth és una cooperativa sense ànim de lucre, especialitzada en l'enfortiment de la resiliència comunitària i la sostenibilitat ecològica en regions que enfronten reptes socioeconòmics i ecològics, facilitant una major capacitat a l'hora d'efectuar una transformació social i ecològica positiva i estable en el temps.

5 Comunicació *Com ho hem explicat?*

El pla de comunicació s'ha basat en un procés de capacitació, formació i empoderament del grup motor en aquelles qüestions referents a la comunicació ja que enteníem que era un element clau. Així, es va crear un grup de treball amb les persones del poble més interessades en l'aspecte comunicatiu. S'han treballat diversos materials i estratègies comunicatives, com:

1. Realització de material gràfic per a la difusió:
 - 1.1. Cartell genèric del procés amb imatges gràfiques d'artistes del poble.
 - 1.2. Cartells per a cada jornada informativa presencial al poble.
 - 1.3. Flyer informatiu i explicatiu del procés repartida arreu del poble.
 - 1.4. Carta de convidat a la participació enviada a la bústia de tots els habitants del poble.
 - 1.5. Imatges per a ser viralitzades a les Xarxes Socials i al Whatsapp del poble.
2. Realització d'un vídeo viral per animar a la participació de les votacions.
3. Espais de trobada presencials i oberts per informar i debatre amb habitants del municipi.
4. Realització d'entrevistes i presència en format de notícia a mitjans de comunicació locals i regionals (TV, ràdio i premsa).
5. Presència i pro-activitat a les xarxes socials.
6. Informació publicada i actualitzada a l'apartat de participació i a la portada del web de l'Ajuntament d'Argelaguer.
7. Informació i butlleta de votació encartada amb l'Argelaga, la revista del poble que s'envia a totes les cases.
8. Celebració presencial de la constitució del Consell de Poble amb retorn públic del procés.

6 Calendari *Quan temps ha durat?*

El projecte es va iniciar al octubre de 2018 amb reunions de coordinació (operatives i estratègiques) mensuals entre els agents implicats (Grup Motor) facilitades per Resilience.Earth (*Fase1*). Al novembre 2018 començava la campanya de comunicació i pedagogia, co-preparanda amb persones interessades (*Fase2*). El 8 de desembre es varen fer les eleccions sense candidatura (*Fase3*). El 18 de gener de 2019 es va fer una celebració de constitució del Consell de Poble, i a partir de llavors Resilience.Earth està acompanyant, fins a dia d'avui, les seves sessions de planificació estratègica i operativa (*Fase4* – en curs).

7 Pressupost *Quant ha costat?*

Fase i Concepte	Cost	Dies	Persones	Subtotal
Fase 1: Suport en l'organització de les "eleccions sense candidatura" i en la comunicació				1040,00
Definició i preparació del procés de comunicació i pedagogia	160,00	0,5	2	160,00
Reunions amb el grup motor	160,00	0,5	1	80,00
Campanya de comunicació	160,00	3,0	1	480,00
Celebració de les «eleccions sense candidatura»	160,00	1,0	2	320,00
Fase 2: Acompanyament a la consolidació del Consell de Poble				160,00
Seguiment amb el Consell de Poble	160,00	0,3	1	48,00
Acompanyament amb l'Ajuntament	160,00	0,5	1	80,00
Avaluació del procés	160,00	0,2	1	32,00
Total sense IVA				1200,00
IVA (21%)				252,00
TOTAL				1452,00

8 Seguiment i Avaluació *Com ha sortit?*

Les eleccions que van tenir lloc el 8 de desembre, van ser tot un èxit on va participar més d'una quarta part de la població que podia votar. Un recompte final de 86 vots de les 340 persones (aproximades).

El grup motor i el mateix ajuntament lideren i avaluen el procés des d'una mirada crítica, honesta i transparent. Els resultats avaluats pel projecte són: Una campanya de comunicació i pedagogia clarament definida i co-liderada pels diversos agents; Un poble més informat sobre «Què és el Consell de Poble i com puc participar?»; Un Consell de Poble divers, representatiu de la realitat del municipi i engrescat; Una avaluació continuada participativa que extregui aprenentatges i conclusions del procés participatiu.